

Toimenpideoite TPA 18/2021 vp

Merja Mäkisalo-Ropponen sd ym.

Toimenpideoite vammaisvaikutusten lisäämisestä lainsäädäntötyössä

Eduskunnalle

Valtioilla on oikeudellinen ja moraalinen velvollisuus huolehtia, että ihmisoikeudet toteutuvat kaikkien väestöryhmien kohdalla. Suomi on ratifioinut 10.6.2016 YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen, jonka tarkoituksena on taata vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet sekä edistää vammaisten henkilöiden ihmisarvon kunnioittamista.

Sopimus velvoittaa myös huomioimaan vammaisten henkilöiden erityistarpeet ja takaamaan vammaisille samat yhteiskunnallisen osallistumisen mahdollisuudet kuin kaikille muillekin. Lisäksi sopimus korostaa yleisen asennemuutoksen tärkeyttä, stereotyyppien ja ennakkoluulojen poistamisen merkitystä ja yleistä tietoisuuden lisäämistä vammaisten aseman edistämiseksi ja ihmisoikeuksien toteutumiseksi.

Vammaiset ovat maailman suurin ja syrjityin ihmisryhmä. Arviolta 15 % maailman ihmisistä on tavalla tai toisella vammaisia. Vammaisten ihmisten yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet ja palveluiden saaminen eivät ole vielä täysin toteutuneet Suomessakaan.

Hyvin usein vammaisiin kohdistuu ennakkoluuloja, syrjintää, poissulkemista ja jopa väkivaltaa. Vammaisilta saatetaan evätä oikeus koulutukseen, terveydenhuoltoon ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen ainoastaan heidän vammansa perusteella.

Tulee muistaa, että vammaispalveluissa ei ole kyse ylimääräisestä lisäpalvelusta, vaan lailla turvatusta oikeudesta yhdenvertaiseen osallistumiseen yhteiskunnassa. Tästä syystä kaikessa lainvalmistelussa tulee tulevaisuudessa huomioida myös lainsäädännön vammaisvaikutukset.

Lainsäädännön valmistelutyössä tulee ottaa entistä vahvemmin huomioon vaikutukset vammaisiin ja tätä kautta lisätä vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja itsenäisyyttä sekä parantaa heidän mahdollisuuksiaan osallistua yhteiskunnan eri toimintoihin täysimääräisesti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, jotta vammaisvaikutusten arviointi otetaan vahvasti mukaan jo lainvalmistelutyössä, jotta lakien vaikutukset vammaisten ihmisten elämään ja

Toimenpidealoite TPA 18/2021 vp

oikeuksien toteutumiseen voidaan ottaa läpileikkaavasti huomioon kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla.

Helsingissä 10.3.2021

Merja Mäkisalo-Ropponen sd

Noora Koponen vihr

Sari Tanus kd

Veronika Honkasalo vas

Mari Rantanen ps

Anna-Kaisa Ikonen kok

Petri Honkonen kesk

Veronica Rehn-Kivi r